

Quick scan ecologie Hunnenweg te Voorthuizen

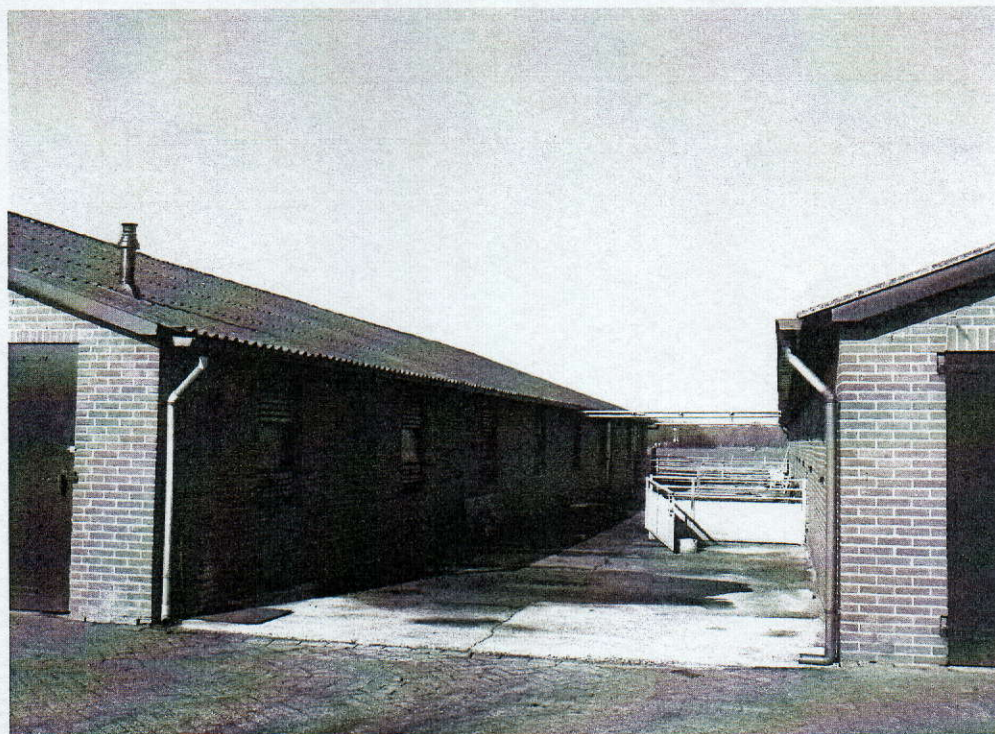

Inleiding

Het boerenbedrijf aan de Hunnenweg 19 te Voorthuizen beëindigt haar werkzaamheden. Na de beëindiging worden de schuren geamoveerd om ruimte te maken voor de bouw van twee woningen. De boerderij blijft staan en wordt (weer) bewoond. J. Schuurman Beheer B.V. is bezig met de ruimtelijke procedure om de ontwikkelingen mogelijk te maken. Voor die procedure is – in het kader van de Flora en Faunawet – onderzoek naar de aanwezigheid en de eventuele schade aan beschermde planten en dieren voorgeschreven.

Gezien de aard, omvang en ligging is een quick scan voldoende om inzicht te krijgen in de aanwezige beschermde soorten en de effecten hierop van de ontwikkelingen. Om een goed inzicht te krijgen is op 30 maart 2009 een bezoek gebracht aan het plangebied. Ter plekke is geschat welke soorten binnen het plangebied of daar juist buiten kunnen voorkomen.

Tijdens het veldbezoek stond de boerderij leeg, maar waren de stallen nog in gebruik voor het houden van varkens. Om die reden zijn de stallen uitsluitend van buitenaf beoordeeld. De boerderij zelf blijft staan, waardoor een nauwkeurig onderzoek naar vleermuizen niet noodzakelijk werd geacht. Er is wel gekeken naar eventuele problemen bij renovatie of isolatie van de boerderij.

Beschrijving

Achter en naast de boerderij staan drie lage stallen, het terrein tussen de stallen en de boerderij is verhard en vrij intensief gebruikt. Voor de boerderij is een siertuin met enkele stinzenplanten. Naast en achter de stallen is een grasveld. Aan de zuidgrens van het perceel is een vrij transparante strook met bomen aanwezig. Aan de noordzijde van het perceel ligt een gemengd bos.

Het gedeelte van de Gelderse Vallei waarin de boerderij ligt is een kleinschalig agrarisch landschap met bosjes, weilanden en natte heidevelden. De wegen in het gebied zijn smal en rustig. Op krap een kilometer van het plangebied ligt de grens van het Natura 2000-gebied Veluwe.

De Veluwe is een uitgestrekt en strikt beschermd natuurgebied. Mede door deze omvang is er een uitgebreide lijst met potentieel aanwezige beschermde habitats en beschermde soorten. Een beperkt deel hiervan kan – al dan niet in potentie – in de nabijheid van het plangebied voorkomen. De zone van de Veluwe in de omgeving van het plangebied bestaat momenteel uit gemengd bos of uit naaldbos. De bodem in de regio bestaat uit voedselarme zandgronden; een complexe combinatie van veldpodzollen, haarpodzollen en duinvaaggronden. Deze grondsoorten beperkt het aantal mogelijkheden voor beschermde habitats

Figuur 1. Natura 2000 in de omgeving van het plangebied (ster).

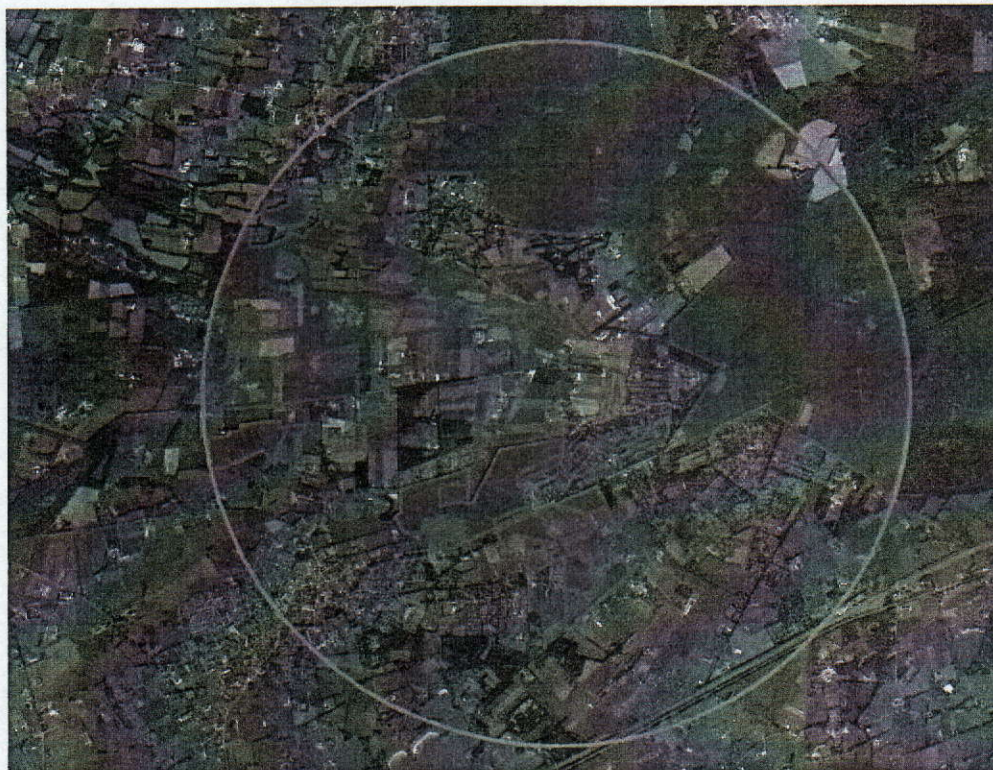

	Opervlakteverlies	Versnippering	Verzuuring	vermesting	verzoeting	verziltig	verontreiniging	verdrogting	vernating	strooimnelheid	Overstromingsfrequentie	dynamiek substraat	geluid	licht	trilling	optische verstoring	mechanische effecten	populatie dynamiek	soortensamenstelling
Stuifzandheiden met struikhei																			
Binnenlandse kraaiheibegroeiingen																			
Zandverstuivingen																			
Zwakgebufferde vennen																			
Zure vennen																			
Beken en rivieren met waterplanten																			
Vochtige heiden																			
Droge heiden																			
Jeneverbesstruwelen																			
Heischrale graslanden																			
Blauwgraslanden																			
Actieve hoogvenen																			
Pioniervegetaties met snavelbiezen																			
Beuken-eikenbossen met hulst																			
Eiken-haagbeukenbossen																			
Oude eikenbossen																			
Vochtige alluviale bossen																			
Beekprik																			
Drijvende waterweegbree																			
Gevlekte witsnuitlibel																			
Kamsalamander																			
Meervleermuis																			
Rivierdonderpad																			
Vliegend hert																			
Boomleeuwerik (broedvogel)																			
Draaihals (broedvogel)																			
Duinpieper (broedvogel)																			
Gauwe Klauwier (broedvogel)																			
IJsvogel (broedvogel)																			
Nachtzwaluw (broedvogel)																			
Roodborsttapuit (broedvogel)																			
Tapuit (broedvogel)																			
Wespendief (broedvogel)																			
Zwarte Specht (broedvogel)																			

Tabel 1. Kwalificerende habitats van de Veluwe en de gevoeligheid voor milieufactoren. Bron: Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.

aanzienlijk. Gezien de huidige begroeiing is het ontwikkelen van oude eikenbossen op zijn minst tijdrovend, de andere bostypen zijn echter in het geheel niet te verwachten. Blijft over de potentiële ontwikkeling tot droge heide, wellicht met enkele zwakgebufferde of zure vennen. Zowel de heidevelden als de (oude) eikenbossen zijn gevoelig voor vermessing door depositie van ammoniak. De vennen zijn dat niet of in veel mindere mate. Het afbouwen van de activiteit op de boerderij geeft een flinke vermindering van de depositie en een verlaging van de milieubelasting. Veel varkenshouders hebben een eigen bron. Als dat hier ook het geval is geeft de sluiting eveneens een bijdrage in de verdrogingbestrijding. In de tabel zijn de kwalificerende habitats en soorten en hun gevoeligheid voor verschillende factoren opgenomen.

De ecologische hoofdstructuur in de omgeving van de boerderij.

Waarnemingen

De vegetatie van het grasland rondom de stallen is sterk beïnvloed door periodieke overdadige hoeveelheden water, waarschijnlijk wordt het schrobwater uit de stallen over de graslanden vervloeid. Er is duidelijk sprake van vervilting en plaatselijk van een verslachte bodem. Een deel van de grasmat is dood. Er is geen goed ontwikkelde vegetatie aanwezig.

De bosstrook aan de zuidrand is hol en heeft weinig ondergroei. De struiklaag ontbreekt vrijwel geheel, alleen gewone vlier (*Sambucus nigra*) staat op enkele plekken. De boomlaag bestaat uit zachte berk (*Betula pubescens*) en zomereik (*Quercus robur*). De kruidlaag is schraal en bestaat voornamelijk uit nitrofiële kruiden. De voortuin is als siertuin ingericht met verdwaalt enkele stinzenplanten.

Zeer waarschijnlijk zullen er binnen het plangebied egel (*Erinaceus europaeus*) en incidenteel bunzing (*Mustela putorius*) aangetroffen worden. Ongetwijfeld zijn de zeer algemene soorten als bruine rat (*Rattus norvegicus*), huismuis (*Mus domesticus*) en huisspitsmuis (*Crocidura russula*) ook min of meer regelmatig tot continue aanwezig. Deze zoogdieren zijn wel beschermd, maar er is geen ontheffing nodig voor de Flora en Faunawet bij aanwezigheid van deze dieren. Er zijn geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van vleermuizen in de boerderij of de stallen.

Tussen 2000 en 2004 is er door de Boommarterwerkgroep van de Zoogdiervereniging een uitgebreide inventarisatie van de boommarter (*Martes martes*) in de Gelderse Vallei uitgevoerd (Alleijn et al. 2005). In de jaren daarna is er geen structureel onderzoek uitgevoerd, maar zijn er nog steeds incidentele waarnemingen uit de Gelderse Vallei geregistreerd. Voortvloeiend uit de inventarisatie is een uitgebreid pakket maatregelen voorgesteld ter bescherming van de boommarter.

Uit deze inventarisatie blijkt dat er in het bosje naast de boerderij min of meer regelmatig een boommarter aanwezig is en daar ook voortplant. Ook na 2004 is hier onregelmatig een boommarter gesignaleerd (mond.med. H. Wijsman). Opgemerkt wordt dat de boommarters in een gebied als de Gelderse Vallei met tal van kleine bosjes een andere leefwijze heeft dan de boommarter in meer uitgestrekte bossen. De kleine bosjes zijn namelijk zelfstandig te klein als leefgebied voor de boommarter. Er worden dus verschillende bosjes bewoond door één territoriaal dier. De man-vrouwverhouding in de Gelderse Vallei is ongeveer een op een, terwijl in bosgebieden een mannetje op drie vrouwtjes gebruikelijk is. Ook in bossen verhuizen boommarters regelmatig, maar in de vallei vinden deze verhuizingen over grotere afstanden plaats. Ook is de voortplantingsboom niet ieder jaar op dezelfde locatie.

Uit onderzoek en veldervaringen is gebleken dat de boommarter weinig gevoelig is voor permanente bewoning en veel gevoeliger is voor incidentele verstoringen. De bouw van twee nieuwe woningen binnen het plangebied zal waarschijnlijk niet leiden tot verstoring van de boommarter. Overwogen kan worden om de bosstrook langs het perceel te verstevigen en door te trekken. Op die manier wordt een bijdrage geleverd aan het voortbestaan van de boommarter. Naast het voorkomen van de boommarter in het aanliggende bos is ook niet uit te sluiten dat hier – al dan niet incidenteel – een eekhoorn (*Sciurus vulgaris*) wordt gezien.

Op de nok van de middelste stal is een spreeuw (*Sturnus vulgaris*) met nestmateriaal gezien. De broedtijd is begonnen. Er is niet gezocht naar de exacte locatie van het nest om onnodige verstoring te voorkomen. Wel is er gezocht of er aanwijzingen zijn voor vaste verblijfplaatsen voor soorten als de kerkuil (*Tyto alba*), steenuil (*Athene noctua*) en de ransuil (*Asio otus*). Er zijn geen sporen gevonden die op al dan niet recente aanwezigheid wijzen.

Uit gegevens van RAVON blijkt dat er in de omgeving rugstreeppad (*Epidalea calamita*) en levendbarende hagedis (*Lacerta vivipara*) is gemeld. De kans dat er momenteel overwinterende rugstreeppadden aanwezig zijn wordt uiterst gering geacht. Er is wel een iets grotere kans dat door de bouwactiviteiten een geschikt overwinteringsgebied wordt gemaakt. Ook dan blijft de kans klein dat er rugstreeppad wordt aangetroffen binnen het plangebied. De levendbarende hagedis kan mogelijk worden aangetroffen in het bos en vooral de bosrand van het naastliggende bosje.

Conclusie en advies

Voor het slopen en de nieuwbouw is geen ontheffing ex artikel 75 Flora en Faunawet nodig. Binnen het plangebied zijn geen beschermde planten en dieren aangetroffen of te verwachten.

In het naastliggende bosje is een boommarter bekend en de aanwezigheid van de eekhoorn is niet uit te sluiten. De boommarter heeft daar ook een nestboom gehad. Beide hebben geen last van permanente aanwezigheid van mensen. Er zal daarom geen schade worden veroorzaakt en er is geen ontheffing nodig. Overwogen kan worden om de bosstrook aan de zuidzijde van het perceel te versterken en eventueel door te trekken. Hierdoor wordt de ecologische infrastructuur voor de boommarter versterkt.

Aangezien de kans op rugstreeppad op het perceel zeer klein is, zijn maatregelen niet echt noodzakelijk. Eventueel kunnen – louter uit voorzorg – schermen geplaatst worden om het risico uit te sluiten.

Het staken van de agrarische bedrijfsvoering geeft een verlaging van de emissie van ammoniak en daarmee een significante verbetering van de milieulast op het nabijgelegen Natura 2000-gebied Veluwe.